Поштарина плаћена у готову.

НОВИ САД
петак
14 фебруара
1941

Година VII
Бр. 39 (1.730)

ДАН

Главни уредник: ЛАЗАР АТАНАЦКОВИЋ

Независни информативни дневник
Излази свакодневно осим понедељника
Примерак 1 дин.
Месечна претплата 20 д. за земљу 50 за иностранство
Огласи по тарифи

Редакција и администрација Краља Александра I. — Телефон: 21-05 — 21-06. Чековни рачун код поштанске Штедионице у Београду број 58.460 — Поштански фах број 178 — Рукописи и фотографије се не враћају

У ЗВАНИЧНОМ САОПШТЕЊУ О САСТАНКУ Г. МУСОЛИНИЈА И ГЕНЕРАЛА Г. ФРАНКА ИСТИЧЕ СЕ ДА ЈЕ ПОСТИГНУТА САГЛАСНОСТ ДВЕЈУ ВЛАДА ПО ЕВРОПСКИМ ПРОБЛЕМИМА

Наглашава се да је састанак имао изванредно пријатељски карактер

Мадрид, 13 фебруара. (А.А.) — ДНБ јавља:

Званично се саопштава да су Каудиљо и Дуче 12 фебруара о. г. имали два опширна разговора у Бордигери, којима је присуствовао и шпански министар иностраних послова г. Суњер.

Италијански министар иностраних послова граф Ђано, који се налази на фронту и који због тога није могао да присуствује овим конференцијама, упутио је г. Суњеру пријатељски телеграм на који је шпански министар иностраних послова одговорио срдачним речима.

После ових разговора издато је следеће званично саопштење:

„У разговорима, које су Кадиљо и Дуче имали 12 фебруара пре и после подне, а којима је присуствовао и шпански министар иностраних послова г. Суњер, дошло је до израза сагласности двеју влада у погледу проблема европског карактера, као и у погледу проблема који у овим историским тренуцима интересују два народа."

ГГ. МУСОЛИНИ И ФРАНКО ИМАЛИ СУ ВОЈНЕ УНИФОРМЕ

Мадрид, 13 фебруара. (А.А.) — Рајтер јавља:

Сазнаје се да су гг. Франко и Мусолини у тренутку када су се састали носили војне униформе.

Шпански министар иностраних послова г. Суњер присуствовао је конферисању, које је трајало цело пре подне и цело по подне са једним прекидом.

У МАДРИДУ СЕ ИСТИЧЕ ДА ЈЕ САСТАНАК ПРОТЕКАО У АТМОСФЕРИ ИСКРЕНОСТИ И ПОШТЕЊА

Мадрид, 13 фебруара. (А.А.) — ДНБ јавља:

У вези са путом генерала г. Франка и шпанског министра иностраних послова г. Суњера у Бордигеру, званична шпанска агенција „ЕФЕ" саопштава да су оба шпанска државника напустила шпанску престоницу у понедељак рано ујутру и да су идућу ноћ провели у Д'Зерони, у једном малом провинциском месту.

У уторак пре подне шпански државници стигли су код Ле Пертиса на француску територију, где им је приређен срдачан дочек од стране француских локалних власти. У тренутку када се зауставио воз са шпанским државницима, француска војна музика интонирала је шпанску, а затим француску химну.

Без задржавања шпански државници наставили су затим пут до Арла, где су ручали, па су одмах после тога наставили пут за италијанску границу где су их сачекале високе италијанске личности на челу са шефом протокола. Присутан је био и отправник послова шпанског посланства у Риму.

Италијанско становништво приредило је високим шпанским гостима спонтане манифестације. Војници познатог генерала г. Гамбаре, који су се великим делом борили у Шпанији као добровољци, такође су поздравили г. Франка и г. Суњера.

У извештају шпанске агенције подвлачи се да је састанак између водећих шпанских и италијанских државника имао изванредно пријатељски карактер.

После трочасовног разговора, на лицима учесника приметило се јасно задовољство и нема сумње да је састанак протекао у атмосфери неограничене искрености и поштења.

Совјетски амбасадор у Лондону приредио ручак у част г. Идна

Лондон, 13 фебруара. (А.А.) — Рајтер јавља:

Совјетски амбасадор приредио је ручак у част министра иностраних послова г. Идна.

Међу позватима, поред осталих, налазили су се још кинески амбасадор и бугарски посланик.

—ооо—

Нови начелник совјетског главног генералштаба

Москва, 13 фебруара. (А.А.) — Рајтер јавља:

Објављено је да је генерал г. Зуков, ранији командант кијевске војне области, наименован за начелника главног генералштаба.

Генерал г. Мерешков, досадашњи начелник главног генералштаба, наименован је за помоћника народног комесара за војску са нарочитом мисијом за обуку војника.

Жестоке борбе око Клисуре

Атина, 13 фебруара. (А.А.) — Рајтер јавља:

Специјални дописник агенције Рајтер јавља:

„Саопштава се да су грчке трупе извршиле покрете опкољавања око Тепелиниа. На сектору Клисуре биле су жестоке борбе. Грчке трупе напредовале су 3 км. Артилериска ватра са грчке стране трајала је дуж целог фронта од Тепелиниа, али код Подградца долином Шкумбе и Деволија није било борби.

Активност непријатељске авијације стално се појачава.

Бомбардовани су саобраћајни објекти, нарочито друм од Лерина до Корче".

Атина, 13 фебруара (А.А.) — Атинска агенција јавља:

Синоћ је министарство јавне безбедности издало саопштење у коме се каже да је непријатељско ваздухопловство у току јучерашњег дана бомбардовало Лерин, где је било људских жртава, и Ликсури, Кефалонију где није било ни људских жртава, ни материјалне штете.

За време бомбардовања Пиреја од стране италијанских авиона, извршеног прекјуче, 11 о. м., у народној четврти Тамбуриа погођена је и порушена једна кућа за становање.

Испод рушевина извучено је 11 рањених и 20 мртвих.

ПЕДЕСЕТИ ИТАЛИЈАНСКИ ПРОТИВНАПАД

Атина, 13 фебруара. (А.А.) — Рајтер јавља:

Министарство за штампу синоћ је преко атинског радиа саопштило да се ситуација на фронту и даље развија повољно по грчке трупе.

Противник је прекјуче предузео свој педесети противнапад, али он није имао позитивних резултата.

Грчке трупе полако, али сигурно, напредују.

У току прекјучерашњег дана грчка авијација бомбардовала је непријатељске положаје изнад Клисуре.

На приморском фронту грчке трупе знатно су напредовале.

На северном фронту врше чишћење заузетог терена.

Немачки бомбардери напали аеродроме и концентрације британских трупа у Киренаици

Берлин, 13 фебруара. (А.А.) — ДНБ јавља:

Немачки бомбардери предузели су у току јучерашњег дана нападе на аеродроме и на концентрације трупа у Киренаики. Овом приликом бомбардован је и један енглески аеродром, на коме су се налазили бомбардери и ловачки авиони Овде су констатовани директни погоци. Авиони који су се налазили испред хангара успешно су нападнути авионским оружјем.

Са неколико бомби погођен је и један караван јужно од Бенгазиа, као и концентрација трупа у његовој близини. Дејство овог бомбардовања констатовано је по великом диму. Такође су нападнути и мањи логори, који су се састојали од 40 до 50 шатора; они су запаљени. Успешним ниским летовима нападнути су и обасути митраљеском ватром паркирани камиони и растурене аутомобилске колоне које су се налазиле у покрету и на тај начин учињене знатне штете.

ПОСЛЕ ЗАУЗЕЋА ЕЛДЕХЕНЕ

Картум, 13 фебруара. (А.А.) — Рајтер јавља:

Званично се саопштава да британске трупе које су продрле у Еритреју са севера напредују и после заузећа Ердехене, да су побољшале своје положаје и одбиле непријатељске нападе.

Ердехена је знатно место које се налази на 45 км. југоисточно од пограничног места Кароре, које је прошле недеље заузето.

Каиро, 13 фебруара. (А.А.) — Рајтер јавља:

У званичном саопштењу које је синоћ објављено каже се да су британски авиони бомбардовали аеродром у Камизу и Катанији у току претпрошле ноћи, да је бомбардовање у интервалама по 20 минута трајало пет часова, да је код Катаније најмање уништено четири авиона, а да су пожари били толико велики да су се видели на даљину од сто километара.

И румунска влада је опозвала свога посланика у Лондону

Букурешт, 13 фебруара. (А. А.) — Радор јавља:

Британски посланик у Букурешту известио је румунску владу да је од стране своје владе опозван заједно са свима члановима посланства и конзулата.

После тога саопштења румунска влада је са своје стране опозвала румунског посланика у Лондону.

Чланови британског посланства напуштају Румунију 15 фебруара, када престају дипломатски односи између двеју земаља.

На Народној забави у Спомен-дому ГОВОРИО ЈЕ

министар саобраћаја инж. г. Никола Бешлић о односу сваког појединца у данашњици према нашој спољној и унутрашњој политици

У великој дворани Спомен-дома, синоћ је одржана веома успела Народна забава, коју је организовао Месни одбор ЈРЗ. Забаву је увеличао својом посетом претседник Бановинског одбора ЈРЗ, министар саобраћаја инж. г. Никола Бешлић, који је дошао у пратњи шефа свога кабинета г. Јефте Ранковића и који је забаву отворио говором који је маса, која се натискала у дворани примила са одушевљеним одобравањем и аплаузом. Забави је исто тако присуствовао и бан г. др. Бранко Кијурина, са госпођом.

Претседник владе г. Драгиша Цветковић упутио је телеграм потпретседнику општине г. др. Обраду Милутиновићу, првом потпретседнику Месног одбора ЈРЗ, којим изражава жаљење што неће моћи присуствовати овом слављу симпатичних Новосађана, али им овим путем жели добру забаву и ведро расположење.

Међу гостима, у првим редовима, примећени су помоћник бана г. Милутин Нагулић са госпођом, госпођа команданта Београда, армиског генерала г. Милорада Петровића, сенатори г. г. др. Коста Поповић, др. Бранко Илић и др. Светозар Панић, бивши народни посланици г. г. др. Бранко Николић, Милан Бацак, Душан Поповић, Франц Хам, Александар Бранко Милић, Бранко Аврамовић и Сава Петров, претседник општине г. др. Милош Петровић са госпођом, потпретседник г. др. Обрад Милутиновић, начелници Банске управе г. г. Димитрије Бојић, Драгутин Бошковић и Живојин Петровић, управник полиције г. Тодор Војновић, сремски начелник г. Сава Јаковљевић, већи број претставника привредног живота, међу њима велеиндустријалац г. Ђока Дунђерски, претседник Удружења трговаца г. Арса Ивковић, претседник Новосадске коморе г. Јован Ћулум са госпођом, затим г. г. Драгиша Брашован, архитекта, Душан Ковачевић, економ, др. Милан Матић, адвокат, Раја Марковић, касациони судија, др. Ђока Влалукин, управник Градске кланице, Рада Ивановић, шеф Железничке станице, Бошко Спасић, секретар Радничке коморе, Вјекослав Карлаварис, директор Градске штедионице и други. Присуствовали су сви претставници Месног одбора ЈРЗ, на челу са главним аранжером ове приредбе г. Радмилом Живановићем.

Посета је била тако велика, да целокупна публика није могла да нађе места у дворани, те је испунила и ресторан, и хол, и балкон и степениште.

У 9 часова, наступом музике Седмог пешадиског пука, отворена је ова 52 народна забава. Забаву је отворио министар саобраћаја инж. г. Никола Бешлић, који је рекао:

Министар г. Бешлић отвара забаву

— Састали смо се опет, да и ове године прославимо дан св. Три Јерарха, који је више од пола столећа са својом народном забавом претстављао значајан догађај. Штавише, штогод су била времена тежа у којима се живело, тим значајнија је била и ова наша народна забава. У оваквим свечаним приликама, увек смо давали један општи приказ догађаја како би, иако сакупљени ради забаве, извукли потребне поуке за наш будући рад. Стога је и наша данашња народна забава велики догађај, јер је одржавамо у данима када се над целим светом надвио црни облак и када сви са зебњом очекујемо сутрашњицу, јер не знамо какав ће вихор наићи у међувремену и какву ћемо судбину доживети.

До сада смо успели да се ти црни облаци не сруче на нашу отаџбину и наш народ и у даљем своме деловању сви меродавни фактори настојаваће да нас они и коначно мимоиђу, да нам се разведри и да поново са поузданошћу и самосвешћу гледамо у своју будућност и усредерђујемо све наше снаге за развитак што лепшега и бољега народнога живота.

Поставља се питање, шта да радимо, како да радимо, да би обезбедили нашу народну заједничку судбину. И кад тако поставимо питање, онда је потребно да кажемо свима отворено и јавно шта је све потребно предузети, па да са вероватноћом људскога ума избегнемо догађаје, који могу значити и катастрофу.

У животу народа постоје два потпуно одређена односа, названа речју политиком, а то је спољна политика и унутрашња политика, која одређује судбину сваког народа.

У спољној политици, ми можемо најбоље обезбедити нашу неутралност ако се, не само делима, већ и чињеницама будемо држали овога принципа. Према томе, за нас постоји само једно опредељење, а то је интереси целокупног југословенског народа и судбина југословенске отаџбине, за чије постојање има да поднесемо све жртве. Ту не може бити погађања, јер се вредност једнога народа мери само врлинама и чашћу, пошто су они једино мерило за опстанак једнога народа и напредак отаџбине. Штавише, наш народ има и једну народну пословицу која вели:

— „За част и образ — све, а образ и част низашта“.

И баш ова народна пословица дала је у светској историји највећи значај нашем народу, пошто је он тиме стекао поштовање целога света, иако је робовао скоро 500 година. Руководимо се и даље овом народном изреком и нашим заједничким народним сопственим интересима и будите уверени да ћемо на тај начин обезбедити сигурну будућност нашега народа.

У унутрашњој политици ми преживљујемо један нарочити догађај, којим смо средили наше братске односе између Срба и Хрвата, склопљеним споразумом од 26 августа 1939 године, када су у владу Народног споразума ушли и претставници братског хрватског народа под вођством г .др. Мачека.

И у овоме случају руководили смо се једном народном изреком која садржи вековна искуства, а то је:

— „Споразум кућу гради, а неспоразум све разгради“.

Значи, да политика споразума између Срба и Хрвата, између браће, баш у овим тешким данима светских догађаја претставља најсигурнији камен темељац наше заједничке југословенске народне будућности. Створило се после овога једно такво опште јединствено народно расположење, по коме ће Хрвати и Словенци, раме уз раме са браћом Србима, бранити границе југословенске отаџбине на свима њеним деловима, не питајући да ли се на овоме, или ономе месту, или делу налазе случајно Хрвати — Словенци или, пак, Срби. И видите, кад је реч о унутрашњој политици, о нашем, такорећи, кућном реду, онда можемо да говоримо много и потребно је да сваки од нас унесе у тај заједнички живот што више знања, пожртвовања, самопрегора, искрености и љубави према свему што претставља наше унутрашње заједничке односе. То значи, да данас може опстати само народ чији чланови не постављају захтеве и не траже нека нарочита права од те заједнице, већ, напротив, подносе само жртве, које ће жртве омогућити опстанак целокупног народног живота. Личне амбиције, жеље, а нарочито критике не доприносе ништа што би било контруктивно и оне ће само онда доћи до изражаја ако очувамо наш народ.

Ми у нашој историји имамо очевидне примере борбе наших великана које су упропастиле читаву народну заједницу за векове, а са њима нестали су и ти амбициозни великани, који су тражили само титуле и права по цени заједничких интереса. Да су наши великани онога времена били сложни и свесни својих заједничких интереса, сигурно је да би очували нашу велику царевину у којој би нашли и задовољење својих личних амбиција и интереса. А пошто су били несложни, они су изгубили све и утонули су у заборав, јер нису имали више ни своје државе ни свога народа.

Други пример наше народне историје под вођством Вожда Карађорђа доказује да, када су народне вође биле спремне да дају све за народну заједницу, па чак и своје животе, онда је васкрсао поново наш народ, створио своју заједничку отаџбину, у оквиру у коме су могли наћи задовољење сви интереси и све личне амбиције.

Нека би нас ова данашња наша народна свечаност још више зближила и учврстила у вери за пун наш успех на добро Краља, народа и Југославије.

Публика је крај говора министра г. Бешлића поздравила аплаузом, а исто тако и на многим местима у току његових излагања давала је одушка своме одобравању.

ПОЛИТИЧКА ХРОНИКА

СРБИ И ОСНИВАЊЕ БАНОВИНЕ СЛОВЕНИЈЕ

Региструјући писање штампе о даљем преуређењу државе, и бележећи тврђење „Хрватског Дневника“ да Хрвати немају ништа против ако буде основана Бановина Словенија, лист „Напред“ завршава овак освоја излагања: „Ми сматрамо, да ни Срби неће имати тешких разлога, да се томе противе, само ако то обзири спољне политике допуштају. Пре свега, јер би једна уредба о бановини Совенији, или како би се већ звала, у ствари и у великом делу само потврдила фактично стање; друго, јер би разграничењем надлежности, послова и административног апарата, били рашчишћени односи, настали услед неслагања правног и фактичног стања; треће, шт опитање територијалног разграничења, које је у српскохрватском односу задавало и задаје велике тешкоће, у погледу на Словенију те тешкоће не садржи; и, најзад, и нарочито, што би се тиме и организовање српског народа само по себи истакло на дневни ред“.

ПАРТИЗАНСКО СХВАТАЊЕ КОНЦЕНТРАЦИЈЕ

Неки дан је одржана, у Љубљани, бановинска седница ЈНС за Дравску бановину. На седници је главни говорник био г. др. Грга Анђелиновић, бивши министар, и потпретседник ЈНС. О том састанку „Хрватски Дневник“ пише ово: „Састанак у Љубљани закључен је резолуцијом, у којој се изражава жеља да и ЈНС активно суделује у вођству државне политике. То је додуше мало друкчије речено, али је то главни смисао ове резолуције. С обзиром на то, што је примила споразум од 26 августа као факат који се нема мењати, она сматра да се тиме оспособила за суделовање на власти. Она се залаже за концентрацију, и то је њено право. Али шта ту има говорити др. Анђелиновић, када ЈНС не претставља у Хрватској никога и ништа? У Хрватској ЈНС стварно и не постоји, а може бити сигурна, да овде, у Бановини Хрватској, неће више никада одлучивати њена воља. Ми у Хрватској већ имамо концентрацију, која је поведена унутар ХСС“. — Ако је концентрација одиста државна потреба, онда је саевим свеједно ко је предлаже, и каква партиска организација стоји иза предлагача, а уопште није важно каква је стварна јачина те партиске организације. Неразумљиво је како може, у овим моментима, „Хрватски Дневник“ да брка концентрацију свих стваралачких снага у држави са концентрацијом Хрвата у ХСС.

ПОСЛЕ УМЕТНИЧКОГ ПРОГРАМА НАСТУПИЛО ЈЕ НАРОДНО ВЕСЕЉЕ

Затим је изведен уметнички програм. Мешовити хор Музичког друштва, под управом г. Рикарда Шварца, отпевао је Бајићеву „Песма песми“ и „Ај, ко ти купи“. Шаљиви рапорт дао је г. Станоје Душановић, члан Бановинског позоришта. Био је духовит и публици допадљив, и она га је срдачно поздравила. Затим су певали хорови Српског занатлиског певачког друштва „Невен“ и Ратарског црквеног певачког друштва. Народне песме певали су са успехом г.г. Светислав Врбашки и Милош Грујић.

После овог уметничког програма настала је игранка, која је била бучна и весела и која је трајала целу ноћ.

У Матици српској у оквиру свечане седнице Књижевног савета, прослављена је стогодишњица од рођења Лазе Костића

Јуче после подне, у 17 часова, у дворани Матице српске, одржана је свечана седница Књижевног савета Матице српске, поводом 100-годишњице од рођења Лазе Костића. Свечаности су присуствовали министар саобраћаја инж. г. Никола Бешлић, бан г. др. Бранко Кијурина, епископ бачки, г. др. Иринеј Ћирић, изасланик команданта Прве армиске области, пуковник г. Фрања Капицл, сенатори г. г. др. Коста Поповић, и др. Светозар Панић, претседник и потпретседник општине г. г. др. Милош Петровић и др. Обрад Милутиновић, велеиндустријалац г. Ђока Дунђерски и други.

ПРЕТСТАВНИЦИ ЦЕЛОКУПНОГ ЈАВНОГ ЖИВОТА ОКУПЉЕНИ НА СВЕЧАНОЈ СЕДНИЦИ

Од савременика и сарадника Лазе Костића присуствовали су свечаној седници почасни претседник Матице српске г. Радивоје Врховац и академик г. Урош Предић, у друштву вајара г. Ђоке Јовановића.

Још су примећени претседник Касационог суда г. др. Јован Савковић, начелник Просветног одељења Банске управе г. др. Милан Петровић, инспектор Просветног одељења г. Павле Јефтић, директори гимназија г. г. Стеван Милованов, др. Бран. Магарашевић и Стеван Маргетић, директор грађанске школе у пензији г. Мита Ђорђевић, апелациони судија г. др. Стојан Јеромић, директор Државне архиве г. др. Димитрије Кириловић, старешина Соколске жупе г. др. Игњат Павлас, кустос Матичиног музеја проф. г. Фрања Малин, школски надзорник г. Влада Вишошевић, шеф Социјално-медицинског отсека Државног хигијенског завода г. др. Јован Поповић, директор Сузора г. др. Јован Искруљев, градски начелник у пензији г. др. Жарко Стефановић, главни секретар Продуктне берзе г. др. Бранко Петровић, потпретседник Обласног одбора Црвеног крста г. др. Јован Ненадовић, шеф кабинета министра саобраћаја г. Јефта Ранковић, прота г. Угришић као и многи други претставници културног и јавног живота.

Претставници месне Матице у Сомбору г. г. др. Коста Бугарски, јавни бележник, и др. Емилијан Глигоријевић, управник Бановинске болнице, такође су присуствовали овој седници као претставници града у коме је Лаза Костић проживео своје последње године.

Свечану седницу отворио је претседник Матице српске г. др. Александар Моч, који је евоцирао успомене из 1908 године, када је у Матици српској покренута акција да се прослави 50-годишњица песничког рада Лазе Костића. Г. др. Моч је прочитао писмо Лазе Костића, упућено тадашњем главном секретару Матице српске др. Милану Савићу, 9 марта 1908, а које гласи:

ПИСМО ЛАЗЕ КОСТИЋА ДР. МИЛАНУ САВИЋУ

„Мислећи о педесетој облетници мог књижевног рада, коју је Матица српска, као што ми ти рече, наумила светковати у месецу мају, смислио сам да те замолим да предложиш одбору да се та светковина одложи још за три године на 1911 годину када ће мени, ако Бог да, бити 70 година. Моји су предлози ови:

1) За педесету облетницу и онако је понемного, али ипак доста, јер 50 година откако су моји први стихови штампани навршило се управо лане. Моја прва песмица штампана је у лето 1857 у „Седмици“ што ју је уређивао последњи уредник „Данице“ Ђорђе Поповић. Толико са формално-хронолошке стране.

2) Кад већ отима маха обичај да се старим књижевницима светкују десетине година, особито од 70-тих година па док Бог да, ево се ове године спрема Толстоју прослава осамдесетогодишњице, а мени су на Цетињу честитали завршетак моје 50 године једном вечером. Стога мислим да не би било нимало нескромно када би се 50 година рада пренело на 70-ту годину века те да се тако обоје споји. Дакако да је мање прилике да ћу жив дочекати 3 године него још два месеца, али ако не дочекам, хвала Богу, моја ће душа бити задовољна, ако ме се Матица српска буде сетила и сто година после мог живљења и неће ми бити жао ни на кога што се то није догодило за време мог пребивања на површини ове земље.

3) Мене је недавна смрт нашег заједничког драгог пријатеља Симе Матавуља тако ожалостила да ми је свеједно жалије што више мислим о њему те би било веома неугодно када бих ја исте године само нека два месеца иза његове смрти славу славио. Треба много више времена да душа пробави тако крупан догађај“.

На крају г. др. Моч вели:

„И ево данас после 33 године тих предвиђања Лазе Костића Матица српска достојно се сетила да прослави стогодишњицу од његовог рођења“.

Затим су одржана три предавања о Лази Костићу, која су у потпуности осветлила његов живот и целокупни рад његов у свима правцима.

Г. др. Мамузић о Костићу као песнику

О песништву Лазе Костића говорио је г. др. Илија Мамузић, који је изнео разна мишљења о вредности песништва Лазе Костића, јер, као што је познато, још ни сада се та мишљења нису уједначила. 1893 Љубомир Недић дао је потпуно негативну критику а десет година доцније г. Светислав Стефановић је изрекао највеће похвале о Лази Костићу као песнику, назвавши критику Недићеву „бруталним касапљењем“.

Поред ових двају потпуно опречних мишљења, било је касније и других која су код Костића налазила и мана и врлина. Г. др. Мамузић затим износи неколико мисли Скерлићевих о Костићу па се упушта у анализу Костићевог песничког стварања и истиче да је он, иако је прошао кроз школу Хајнеову, ипак много више узео од Шекспира, а нарочито његову склоност ка „игри духа“. Због тога, ако код Костића и има песама „штимунга“, ипак велики број његових песама показује „мисаоне трагове“, духовно играње и светлуцање.

Можда ниједан наш песник, продужује г. др. Мамузић, није толико „сновао снове“, али кад, после дугог уљуљкивања у лепе снове, песник изнесе из дубине свога срца једно болно сазнање, своје разочарење због тога што је све снивано изгубљено, онда се мора поверовати не само у болну стварност срца, него и у стварност свих оних пређашњих снова. Ово нису осетили песникови критичари, већ су само понављали да је Костић својом реторико и екстраваганцијом угушио и оно неколико цветића поезије који су никли у његовој души.

Г. др. Мамузић затим анализира поједине песничке изразе Костићеве на које су нарочито критичари указивали и који су чак и у уџбеницима навођени као примери немогућих поређења, метафора и слика Костићевих, па наводи да су ти „примери“ често издвајани из уметничке њихове целине у којој су се налазили и психолошки и естетички оправдано, јер Костић је своја поређења често проширивао у шире слике и алегорије.

Истичући да су поједини каснији оцењивачи Костића налазили чак и импресионистичког симболизма у његовим песмама, г. др. Мамузић износи да је Костић у својим песмама увек изражавао крупне догађаје своје у основи трагичне природе на врло уметнички начин. Тако исто изражавао је и потресне догађаје нашег народа и људског срца уопште. Иако у Костићевој поезији има родољубља, националности и других идеја, она никад није служила ниједној од тих идеја, јер је било испод достојанства његове поезије да она буде ичија службеница. Костићеви стихови ишли су увек за тим да буду високо уметнички, да буду израз „исконског заноса песничког“. Зато је његова поезија и добила име „чисте поезије великога стила“.

Истичући да је Костић дао многе нове могућности песничког изражавања, г. др. Мамузић је завршио речима једног поклоника песникових да је Костић био доиста једна од оних струја које су везивале наше новије песнике са старијима, па чак и струја која се тек рефлектована од живе садашњице открива у нашој књижевној и уметничкој прошлости.

Костићеве драме

Затим је говорио г. др. Живорад Младеновић, књижевник, професор гимназије у Београду и члан Књижевног савета, о Лази Костићу, као драматичару Због краткоће времена г. др. Младеновић се углавном ограничио на расматрање утиска, који драме Лазе Костића остављају на данашњег читаоца или гледаоца и шта од тих драма ван времена и прилика у коме су писане остаје занимљиво и за данашње доба.

Од Костићеве три драме најбоља је трагедија „Максим Црнојевић“. Предмет за ову трагедију узео је Костић из народне песме Женидба Максима Црнојевића.

Г. др. Младеновић чини, затим, паралелу између народне песме и Костићеве драме ,износећи главна размимоилажења између писца и народног певача, па закључује да, док је народни певач цео догађај изнео епски, не продубљујући карактере и не уживљавајући се у расположења појединих личности, Костић је из иначе драматичних мотива извукао све могуће ефекте а, измисливши нове појединости, створио могућности за нове драмске сукобе. Главне личности у трагедији су продубљене и интуитивно протумачене, а мучан положај у који су доведене заменом младожења искоришћен је за драмску радњу са шекспировским полетом. Трагедија Максим Црнојевић претставља најуспелији пример наше романтичарске драме. Иако се данас не може гледати ни читати са потпуним уживљавањем у догађаје и осећања, она претставља једну од наших најбољих романтичарских трагедија; ни пре ни после ње наша књижевност није дала поетичнију драму.

У трагедији Пера Сегединца Костић је дао своје најбоље скројено драмско дело. Покретачи радње у овој драми су подмећивање и интрига. За предмет ове драме Костић је узео личности које није могао довољно историски уобличити. Али, њему је више било стало да образложи драмску радњу и да изваја драмске карактере, у чему је, углавном, и успео.

Комедију „Гордану“, једини свој прозни комад, написао је Костић према народној песми „Љуба хајдука Вукосава“. Ово му је доста слабо дело.

Г. др. Младеновић на крају износи да је Костић унео у нашу драмску књижевност нов драматски стих јамб место дотадашњег трохеја. Он је први у нашој романтичарској књижевности почео да пише под утицајем Шекспира, кога је најбоље познавао и одлично преводио. Његова драмска дела, ако и нису увек достигла реализам енглеског драмског генија, далеко су отскакала од наше драме његова доба. Изнад свега Костић је у својим драмама остао даровит песник и дао ненадмашне лирске строфе.

Лаза Костић био је жив политичар и народни борац

Г. др. Коста Милутиновић, књижевник, професор гимназије у Новом Саду и члан књижевног савета, говорио је о теми: Лаза Костић као политичар и народни борац. Одмах у почетку г. др. Милутиновић је нагласио да о Лази Костићу као политичару и народном борцу до данас још није писано, иако је он и као такав изванредно интересантан и многоструко значајан. Као политичар и народни борац Лаза Костић је израстао из познатог покрета Уједињене омладине српске 60-тих и 70-тих година прошлога века. Лаза Костић је био изразити Милетићевац, иако му нису биле стране не смеле, напредне и слободоумне идеје Светозара Марковића, нарочито у младости. Лаза Костић је активно учествовао у покрету Уједињене омладине српске у Војводини. Он није само сарађивао на књижевним издањима Омладине, него је узимао живог учешћа и у свима политичким и социјалним акцијама. Предавач помиње како је на трећој скупштини Уједињене омладине српске, која је заседавала од 22 до 25 августа 1868 у Великом Бечкереку, Лаза Костић истицао важност позитивног решења савремених социјално-економских проблема. Лаза Костић је активно учествовао и на последњој омладинској скупштини, која је одржана у Вршцу, 15 августа 1871. Поред огромног броја одушевљених и борбених Срба Војвођана, ту су се окупили и многи изасланици Омладине из осталих српских крајева. Чак је и за претседника скупштине изабран црногорски војвода Машо Врбица. Пештанска влада сматрала је ово за изазивање и настојавала је да скупштини одузме њен свесрпски карактер; на првом месту је тражила да се забрани активно суделовање Срба изван Аустро-Угарске, затим да се о политичким питањима уопште не дискутује. Омладина на ове захтеве није пристала и скупштина је распуштена. Лаза Костић, у својству претседника омладинског одбора, покушао је да са изасланицима Омладине изван Аустро-Угарске одржи тајни састанак у једном приватном стану, али је полиција и то благовремено сазнала и спречила.

Лаза Костић је имао намеру да сада акцију Омладине пренесе из Војводине у слободну Црну Гору. Стога је са Митом Димитријевићем отпутовао на Цетиње. Том приликом основана је једна тајна револуционарна организација са циљем ослобођења и уједињења раскомаданог српства. Изабрани су и тајни извештачи, међу којима, за Војводину, Лаза Костић. Али власти су брзо открилe предузету акцију. Због једне шифроване депеше Лаза Костић отседео је неколико месеци у затвору. И када је, 1872, Омладина коначно забрањена, Лаза Костић је и даље био врло активан.

Због здравице коју је одржао на банкету у Београду, приликом прославе пунолетства кнеза Милана, био је ухапшен и окривљен због „велеиздаје", јер је говорио о жељи да се сви Срби уједине. Био је стражарно спроведен у Пешту. Пет месеци је седео у истражном затвору и тада га је суд ослободио од оптужбе.

Лаза Костић је привукао на себе пажњу и као изврстан публициста. Његови чланци ставили су га брзо у први ред међу члановима Српске народне слободоумне странке у Војводини. После Светозара Милетића и Полита Десанчића, поред Мише Димитријевића и Илије Вучетића, уз Нику Максимовића и Змаја, Костић је био један од најугледнијих. Као српски опозициони посланик у пештанском парламенту, Костић је био врло активан и борбен: држао је велике политичке беседе, подносио значајне интерпелације, суделовао у парламентарним дебатама.

И каснију његову делатност предавач је изложио исцрпно и прегледно и тако дао потпуну слику Лазе Костића и као политичара.

ПОСТАВЉЕЊА И ПРЕМЕШТАЈИ ПОЛИТИЧКО-УПРАВНИХ ЧИНОВНИКА

Београд, 13 фебруара. — Последњим указом Бошко Јокић, инспектор Бањске управе, премештен је из Новог Сада на Цетиње; Петар Тијанић, полициски инспектор Управе града Београда, постављен је за среског начелника у Белој Цркви; Никола Благојевић, срески начелник из Беле Цркве премештен је за среског начелника Среза ваљевског; Младен Марчетић, срески начелник из Руме, постављен је за банског саветника Зетске бановине на Цетињу; Сава Николић, срески начелник из Велике Кикинде, постављен је за политичко-управног секретара Банске управе у Новом Саду; Душан Коларовић, политичко-управни секретар Банске управе у Новом Саду постављен је за среског начелника у Великој Кикинди; Александар Шуваков, срески подначелник Среза бачко-тополског, постављен је за среског начелника Среза подринског; Војислав Малешевић, срески подначелник Среза великокикиндског, премештен је за подначелника Среза азбуковачког; Богољуб Гранић, помоћни секретар, премештен је из Среза сомборског у Срез великобечкеречки; Рикард Косина, бански саветник Банске управе у Новом Саду, стављен је у пензију. (ДАН)

На Три Јерарха састале су се у гостионици »Мир« присталице Главног одбора Народне радикалне странке

У гостионици „Мир", присталице Главног одбора Народне радикалне странке прославиле су синоћ св. Три Јерарха. Поред новосадских првака г. г. Јоце Будишина, Марка Вилића и Глише Марковића, присуствовале су присталице Главног добора у лепом броју. На предлог г. Јоце Будишина, претседника Месног одбора Народне радикалне странке у Новом Саду, упућени су поздравни телеграми г. г. Аци Станојевићу, Миши Трифуновићу и др. Момчилу Нинчићу.

Директор Женске учитељске школе у пензији, г. Марко Вилић, одржао је предавање о прошлости Народне радикалне странке.

Потом је приређена заједничка вечера. Госте су забављали својим песмама омиљена ради опевачица гђа Јованка Црњанска и члан Београдске опере г. Светислав Малбашки.

Редовно купање у Новосадској јодној минералној води чува Ваш организам од реуме

Мађарски парламентарци посетиће Београд 3 марта?

Будимпешта, 13 фебруара. — У добро обавештеним круговима се тврди да ће после посете министра спољних послова г. Цинцар-Марковића Будимпешти, услетити посета веће групе мађарских народних посланика и чланова Горњег дома Југославији. Долазак мађарске парламентарне групе у југословенску престоницу очекује се 3 марта о. г.

Услед повећаног промета са Совјетском Русијом нису искључени блиски привредни преговори

Београд, 13 фебруара. — Како се сазнаје, наш трговински промет са Совјетском Русијом знатно премаша предвиђена очекивања. Због повећаног промета појављује се проблем законског његовог легализовања. На основу тога у упућеним круговима, како „Југословенски курир" сазнаје, сматра се да би било неопходно потребно да што пре дође до привредних преговора са Совјетском Русијом у циљу регулисања повећања робног промета и осталих питања која су у вези са тим.

ПРАВИ РАЗЛОЗИ ИЗЛАСКА ИЗ ВЛАДЕ Г. ДР. Л. МАРКОВИЋА

О узроцима оставке г. др. Марковића, бившег министра правде, наша штампа пише и даље опширно. „Обзор" тврди да су муслимани били сеома незадовољни тиме што је г. др. Марковић поставио комесаријат у Вакуфско-меарифском сабору у Скопљу, јер је та одлука била у противности са аутономијом Исламске заједнице, дакле противзаконита. Осим тога, муслимани су се дуго и упорно борили док нису добили верску аутономију коју г. др. Марковић није хтео поштовати. — „Словенска Беседа" тврди да је г. др. Марковић био препрека проширењу владине коалиције.

ПОДЛИСТАК »ДАНА«

Културни живот војвођанских Словака

Поводом „Народног календара" Матице словачке

Последњи број Гласа Матице српске пише о „Народном календару" Матице словачке и, тим поводом, даје кратак приказ културног стваралачког рада наших Словака. Преносимо овај чланак, пошто верујемо да ће интересовати и наше читаоце.

У словенској Војводини наша браћа Словаци заузимају угледно место. Поред Срба и Хрвата, Буњеваца и Шокаца, који су Југословени, дакле домороци, у Војводини живе у знатној мери Словаци и Русини, а у мањој мери Руси и Бугари. Од ових Словена, који су на разне начине досељени у Војводину, нарочито за време колонизационе политике Марије Терезије и Јосипу II. Словаци су национално најсвеснији и културно најактивнији. Од 1740, када су досељени у Војводину, до данас, Словаци су показали изванредно много смисла за организацију, за национално повезивање, за економско и просветно подизање села и земљорадника, за задругарство, пољопривреду, трговину и занатство. Пре рата, Словаци су морали да издрже тешку, озбиљну и жилаву борбу за свој национални и културни опстанак у овим крајевима. У заједници са војвођанским Србима, Словаци су успели да се одбране од многих покушаја однарођивања и да се одрже као једна компактна етичка целина. Узалуд је висока феудална аристократија некадашње Хабзбуршке Монархије настојавала да одузме нашој Војводини њен вековни словенски карактер. Солидарност и повезаност словенских народа и племена Војводине била је тако чврста, да су пред њом падали сви насртаји апсолутизма, шовинизма и империјализма старе, дотрајале и национално хетерогене аустријске царевине, која више није имала морално право на живот и опстанак.

После нашег народног Ослобођења и Уједињења, у великој и слободној југословенској држави, и војвођански Словаци осетили су се као у својој отаџбини. У свима словачким општинама у Војводини отварају се словачке основне школе, а у Бачком Петровцу, националном и просветном средишту војвођанских Словака, отвара се и Словачка гимназија, и Словачка приватна пољопривредна школа, и Словачка банка и Словачка штампарија, и Матица словачка, која издаје књиге и часописе на словачком језику. Данас, у Бачком Петровцу излази национално-политички и информативни словачки дневник „Народна једнота", затим књижевно-научни словачки часопис „Наш живот" и, најзад, годишњи илустровани алманах „Народни календар". Главни претставници словачке културне активности у Војводини јесу: г. г. др. Самуел Штарке, еванђелички словачки бискуп у Бачком Петровцу; познати словачки књижевник Јан Чајак; професори Словачке гимназије др. Андреј Сирацки, др. Михаило Топољски и Јурај Мучаји, поред осталих.

Најновији илустровани годишњи алманах Матице словачке, „Народни календар" за 1941 годину, претставља — као што је тачно запазио један критичар — праву репрезентативну „антологију словачког народног и културног живота". Штампан у 8000 примерака, на близу 200 страна, са великим бројем одабраних слика из живота не само словачког народа него и осталих словенских народа, „Народни календар" пружа ванредну лектиру и образованој читалачкој публици и широким слојевима. На уводном месту објављена је студија г. дра Косте Н. Милутиновића, професора гимназије Краља Александра I у Новом Саду, о значајној теми „Словенство пре 100 година". Затим долазе песме, приповетке и чланци самих словачких књижевника: г. г. Јураја Мучаја, дра А. Карела, Карла Лилгеа, Штефана Валенте, дра Јана Ормиса, Јана Чајака, П. С. Бохуша, дра Јозефа Струхарика, Мериенке Ајхартове, Ивана Вереша, Иве Брнчића, Мартина

Рад на државном буџету за 1941 годину

Београд, 13 фебруара. — Како „Југословенски курир“ сазнаје, готово сва министарства приступила су изради буџета за наредну буџетску годину. Као што је познато, пројект Уредбе о државном рачуновођству, која треба да буде санкционисана у најкраће време, предвиђа убудуће календарску као буџетску годину. Према томе, наредни буџет односио би се на девет месеци, односно од 1 априли до 31 децембра ове године.

Министарство финансија обавестило је сва министарства да се будући буџет мора радити на принципу највећих уштеда, да се из буџета имају избацити све оне ставке које не претстављају неопходност.

И ове године у Борову је приређен Карневал

Вуковар, 13 фебруара. — И ове године приредио је С. к. Бата кирневалску ноћ — „Боровијаду“, која је, и преко очекивања, успела.

Већ неколико дана пред „Боровијаду“ улазнице су биле управо разграбљене. „Конто“ је — као и увек у таквим случајевима — омогућио сарадницима предузећа да прекупе већи број улазница, које су даље растурали.

Тако је посета била одлична. Бата је омогућио улаз свим радницима: од чистача до надмајстора. Запажен је леп број гостију из Винковаца, Осијека, Новог Сада, Брчког. Вуковарчани су, у великом броју, посетили „Боровијаду“.

Велика зграда Друштвеног дома била је сва у светлу. Серије лимузина стајале су пред Домом и пред другим зградама Батиног Борова.

А у Дому стотине насмејаних људи, жена и девојака играло је, забављало се и певало. Декор Дома био је савршен. Цезови и оркестри неуморно су свирали. Маске су дефиловале.... Најбољи уметници одушевили су присутне песмом свирком и севдахом... Цигански оркестар заносно је свирао. Миле Јагодинац, виртуоз на хармоници, био је јединствен...

Борово је ове ноћи опет певало. Четврта „Боровијада“ била је нарочито весела. Али, зора је брзо дошла. Гости су се разишли. Стројеви су поново запевали и радници су пошли на рад.

Ђ. Ј. Д.

Од 1.147 ученика у петровградској гимназији 712 је завршило полугодиште без слабих оцена

Петровград, 12 фебруара. — У петровградским средњим школама завршено је прво полугодиште, те су ученицима саопштене оцене успеха.

У Државној реалној гимназији било је на крају полугодишта 1147 ученика. Од тога је завршило полугодиште без слабих оцена 712 ученика или 62 од сто, док је 209 ученика добило слабе оцене из једног предмета, а остали из два и више предмета. Због слабог успеха удаљено је 7 ученика.

У Државној трговачкој академији био је на крају полугодишта 291 ученик, и то 156 мушких и 142 женске. Прво полугодиште завршила су без слабих оцена 123 ученика или 42,71 од сто, док је слабе оцене из једног и више предмета добило 165 ученика. Са одличним успехом завршио је 1, са врло добрим 22, са добрим 52 и са довољним 48. Средња оцена успеха је 2,41, а владање 4,40.

У Средњој техничкој школи Трговинско-индустриске коморе било је на крају полугодишта 264 ученика, и то 252 мушка и 12 женских. Школа има четири отсека: грађевински, машински, електротехнички и млинарски. Сви отсеци имају по три разреда, док једино млинарски, који је касније основан, има тек другу годину. Од укупног броја ученика завршило је прво полугодиште без слабих оцена 148 ученика или 56,06 од сто, док 116 ученика има слабе оцене, већином из једног или два предмета. Са одличним успехом завршила су полугодиште три ученика, са врло добрим 23, са добрим 101 и са довољним 21. Због слабог успеха није удаљен ни један ученик. Средња оцена успеха у школи је 2,90, а владања 4,60. Успех ове школске године знатно је бољи него прошле године у исто време, када је средња оцена успеха износила 2,47, а владања 4,51. Процената ученика који прошле године на крају првог полугодишта нису добили ни једну слабу оцену износио је 38,1 од сто.

У Државној мушкој грађанској школи остало је на крају првог полугодишта 588 ученика, од којих је без слабе оцене завршило полугодиште 209. Због слабог успеха удаљено је 5 ученика.

У Државној женској грађанској школи прешло је без слабих оцена у првом и другом разреду 70 од сто ученица, док у трећем и четвртом разреду свега 30 од сто. (ДАН)

На челу Соколског друштва Мокрин остао је и даље г. Урош Бадрљица

Велика Кикинда, 13 фебруара. — Соколско друштво у Мокрину одражало је годишњу скупштину. Овој скупштини присуствовао је и старешина Жупе г. др. Миша Матић, лекар из Петровграда, а поред њега и гг. Младен Ђукин и Александар Петровић од стране Соколског друштва Велика Кикинда.

Сви извештаји о раду у току прошле године примљени су једногласно. Пошто је изабрана нова управа, углавном сви стари чланови, на челу са општинским бележником г. Урошем Бадрљицом као старешином, одржао је леп патриотски говор старешина Жупе г. др. Миша Матић, који је био бурно поздрављен.

ПЕТРОВГРАДСКА ХРОНИКА

Гђа Олга Мештер, власница куће, поднела је полицији пријаву против свог станара Душана Илијина због опасне претње. Каже да му је отказала стан, а он јој је рекао да се неће иселити а, ако буде морао, да ће је убити.

Против Циганина Матије Раду поднео је пријаву Милорад Тешин, ратар. У пријави наводи да му је Раду украо његову ограду.

На игранци у подруму у Буковчевој палати, у Александровој улици, играла је Ержика Барањ, радница, са својим удварачем Стеваном Барна. Када се игра завршила, Ержика је приметила да јој је њен кавалер за време игре украо ручни сат. Поднела је пријаву полицији.

Љубица Пиварски, ратарка, пријавила је полицији пастира Младена Икића, наводећи да је задржао себи једну њену овцу.

Док је гледала биоскопску претставу у биоскопу „Авала“, гђи Катици Хајфелд украден је кишобран. Сутрадан је на улици видела свој кишобран код једне госпођице. Одмах је позвала полицајца. Установљено је да се ова дама зове Јованка Милин. Она је признала да је украла кишобран.

Из шпајза Михајла Келемена, обућара, украдено је пре подне 8 пари кобасица, 2 комада сувог меса и 3 кг сапуна, које је лопов сврпао у џак, који је такође украо. Полиција је ухапсила Јована Шербана, надничара, који пориче да је извршио крађу.

Док су товарили на кола украдено старо гвожђе, код бивше фабрике шпиритуса, полицајац је ухватио на делу Михајла Божо, Михајла Новосека и Антала Киша. Киш и Новосек успели су да побегну, док је Божо ухапшен.

По упутству Занатске коморе у Београду Испостава београдске Занатске коморе у Петровграду изабрала је два члана за порески одбор, и то гг. Душана Малбашког, кројача, Јована Пенца, шеширџију, а за њихове заменике Обрада Суботина, крзнара, и Стевана Аврамова, берберина.

Помен Љубомиру Давидовићу у Новом Саду одржаће се у суботу у Саборној цркви

Пријатељи и поштоваоци приређују свечани парастос заслужном државнику Љубомиру Давидовићу, бившем претседнику владе и министру, у суботу, 15 овог месеца, у 11.30 часова пре подне. Свечани помен одржаће се у Саборној цркви у Новом Саду. Моле се пријатељи да у што већем броју дођу на парастос, да би на овај начин одали дужну пошту заслужном државнику и политичару.

Скупштина кикиндске Српске читаонице решила је да и жене могу да буду њени чланови

Велика Кикинда, 13 фебруара. — За редовну годишњу скупштину Српске читаонице владало је велико интересовање, те је присуствовао велики број чланова. Разлог је био у томе што су чланови желели да чују успехе ове културно-просветне установе а, с друге стране, и зато што је једна група чланова тражила да се жене не примају у чланства читаонице.

Сви извештаји о раду су примљени једногласно и управи је одато пуно признање на њеном раду на проширењу рада ове установе.

Управа је углавном остала иста, на челу са г. Каменком Бранчићем, свештеником, а место потпретседника г. Петра Будишина, који је поднео оставку, попуњено је са г. др. Илијом Синдиком, директором гимназије.

На крају је скупштина огромном већином примила предлог да и жене могу бити редовни чланови читаонице са свим правима и дужностима као и мушкарци. Колико се дознаје, број чланица је прилично велки, а вероватно је да ће после ове скупштине још већи број жена ступити у чланство. (Дан)

Бр. И. 820-1938-21.

ДРАЖБЕНИ ОГЛАС

Дана 3 априла 1941 год. у 9 сати пре подне одржаће се код овог суда у соби број 12 принудна дражба некретнина уписаних у гр. ул. бр. 7038 и 8042 општине Меленци, топ. бр. 2508, ораница Гробница у површини од 1 ј., топ. бр. 2824-а ораница Водоплав од 1 ј., топ. бр. 4821 ораница Острово у површини од 1 ј., уз исклична цену од 21.300 (двадесетједнахиљада тристотине) динара с тим, да најнижа прихватљива понуда износи 14.100 динара (четрнаестхиљада сто) динара. Пола честице топ. бр. 3424-а ораница Нова Ходаја у површини од 1067 кв. хв. 5825-б ораница Ливада у површини од 800 кв. хв. топ. бр. 4044-а ораница Хаднађева Унка у површини од 1066 кв. хв. топ. бр. 7744-а ораница Окањ у површини од 1067 кв. хв. биле су процењене на 9150 динара (деветхиљада стопедесет) динара с тим, да најнижа прихватљива понуда је 6100 дин. (шестхиљада сто динара).

Позивају се сва лица, која на предметним некретнинама имају каква права због којега дражба не би била допуштена, да пријаве своја права извршном суду најдаље на дражбеном рочишту и то пре него што отпочне дражбовање, јер се иначе то право у погледу оних некретнина на штету поштеног купца више неће моћи остваривати.

У осталом упућује се на овосудски закључак од 4 фебруара 1941 г. који је прибит на судској огласној табли.

Сремски суд у Новом Бечеју 11 фебр. 1941 год.

Павићевић с. р., судија

Разуса, Злате Јесенске, Андреје Мраза и многих других. „Народни календар“ доноси и кратке информативне чланке о појединим словенским народима, земљама и покрајинама. Од ових чланака треба нарочито споменути лепо илустроване и прегледно написане чланке о пољопривредној култури Совјетске Русије и о животу нашега народа у Јужној Србији. Исто тако, заслужују помена језгровити портрети појединих великих људи словачког народа и целога Словенског Југа. Тако, на пример, са дубоким пијететом написан је чланак о св. Сави. Најзад, треба указати на добру праксу да се у „Народном календару“ наводе поједини говори, цитати, стихови и афоризми великих словенских песника, мислилаца и писаца. То даје читавој књизи нарочиту живост и доприноси да општи утисак буде још позитивнији.

Уреднику „Народног календара“ г. дру Андреју Сирацком, професору Словачке гимназије у Бачком Петровцу, треба одати нарочито признање што овом одабраном и зналачки уређеном алманаху није дао уско, локално и регионално обележје, него широко јужнословенско и свесловенско. Идући стопама својих великих претходника, Људевита Штура, Јана Колара и Павла Јосифа Шафарика, који су још пре пуних 100 година — у трулој и реакционарној Метерниховој Аустрији — крчили путеве словенској узајамности и сарадњи, данашњи претставници словачког књижевног и културног живота у словенској Војводини, на челу са г. г. др-ом А. Сирацким и др-ом М. Топољским, улажу велике напоре да остану верни светлим словенским традицијама из славне прошлости. У данашњим озбиљним временима, када толики народи па и Словени морају поново да прођу кроз нова и страховита искушења, треба срдачно и топло поздравити сваки озбиљан покушај да се у широке народне масе улије вера у животну снагу и историску улогу Словенства. А успешна активност наше словенске браће у Бачком Петровцу речито показује да је мали, али жилави и способни огранак словачког народа у нашој словенској Војводини остао веран идеалима Штура, Колара и Шафарика.

ПРЕ ШЕСТ ДЕЦЕНИЈА

„Застава“ о Костићевом Пери Сегединцу

Као што је познато, одмах после другог приказивања Костићевог Пере Сегединца, ово дело било је забрањено с мотивацијом да „дражи на буну“. „Застава“ је у свом броју 22, од 1882 године, у вези с овом забраном, писала, поред осталог, и ово:

„Пера Сегединац — забрањен. То је најновија јабука што онома дне угарским Србима стиже из Буда Пеште. Министар Тиса забрањује да се та трагедија др. Лазе Костића не сме више приказивати на српској позорници — наравно само у Угарској, и то само по ужој Угарској.“

Затим, уз тврдњу да ни сами они који су донели забрану не знају њену мотивацију, писац чланка се обара на „хецароше“ у разним новинама и листићима као господу која сматрају Нови Сад за „етапу свог мађарског културтрегерства, па јој је све што је српско трн у оку“. Писац затим каже да су будимпештанска господа требала бити у Новом Саду па да виде ко „дражи на буну“ и ко је ширио глупе гласове о комаду и најзад истиче да је песник написао своју драму раније него што је могао знати да ће прилике народно-црквене из доба Вићентија бити сличне са тадашњим.

„Ко је крив,“ пита на крају чланкописац, „што се прилике подударају?“

У истом броју наилазимо и на интересантну нотицу да је за приказивање Пере Сегединца позориште прикупљало прилоге за набавку костима. У свему је скупљено 348 ф., док је, такође, позоришту приложено и пет одела у вредности од преко 400 ф.

Годину дана касније, у свом 23 броју, поводом изласка из штампе „Пере Сегединца“ награђеног наградом Матице српске државне штампарије у Београду, „Застава“ пише да, иако је то нова књига, тај књижевни производ није новина, јер су већ раније у „Јавору“ и „Србадији“ били објављени извесни одломци. Дело је довршено 1881 и тада га је писац поднео Матици српској, тражећи награду која је била расписана. 1882 у зиму трагедија је изнесена на позорницу и приказана два пута, а одмах затим је забрањена. Сада, када је дело објављено у књизи, „Застава“, „с обзиром на мален круг читаоца Позоришта и Илустрованих новина“, доноси опширан извод приказа и критике дела, објављеног у тим листовима.

Овај опширан извод критике и приказа провлачи се кроз три броја „Заставе“ и завршава топлом препоруком читалачкој публици да лепо прими дело, јер „оно је једна крвава слика из историје овостраног народа српског, слика, у којој се некако и понеке данашње прилике и околности сасвим верно огледају.“

У Београду је отворен Први југословенски статистички завод

Београд, 13 фебруара. — У Дечанској улици, 29, где има своје просторије, отворен је Први југословенски статистички завод. Завод преузима све статистичке радове, сарађује, према потреби, на организацији статистике код појединих установа и предузећа. Поред тога, он снабдева установе и предузећа са евиденциским и помоћним статистичким апаратима „Статобот“ и „Универзал-биро-робот“ у циљу вођења текуће, упоредне и ретроспективне статистике свих грана, дневне контроле рада, буџетске контроле и анализе биланса.

СЛОГИНА СТРАНА

Многи неодложни послови чекају наше родољубе

Свакодневно се на свима странама говори и у свима листовима пише о врло тешким временима која владају око нас.

Овом приликом желимо да искреним родољубима учинимо неколико сугестија шта би требало учинити, да би се ова тешка ситуација могла лакше да поднесе.

Потребно је да мобилишемо све здраве снаге и да неуморно радимо, да будемо спремни морално, духовно и економски.

У овом судбоносном времену треба оставити на страну политичке заћевице, дићи се изнад политичког котеријанства. Народу је било доста политичких свађа, он би хтео једном да види наше политичаре на заједничком послу за добро народа и државе.

Треба делати у духу смиривања, а не распиривати свађу око овог или оног Све мора бити с планом и да се народ духовно спреми. То би требало да раде сви без разлике и сваком приликом. На приредбама, поселима, састанцима и где год који од интелигената дође у додир са народом.

Јачању економском треба посветити нарочиту пажњу, јер економски слаб народ није способан ни унутра да се одупре разним утицајима, било са које стране они долазили. Материјално задовољно чиновништво биће најсигурнија залога у раду на добру државе. Оно неће бити зависно ни од кога, неће бити корумптивно, а то је већ педесет процената задовољства у народу, јер нити ће оно тежити за нечим са стране, нити ће моћи околина да упире прстом на њега и да криви и државу за такво стање и такав ред.

Не можемо се сада тужити да цене земљорадничким производима нису добре. Истина, сељак сада нема много производа да прода, али нам се приближава дан када ће започети рад у пољу, врту, градини, па је већ сада потребно да се сељаку препоручи шта би требало да ради, како би што више користи извукао из своје земље. Ако рат буде и ове године трајао сигурно је да ће цена свим земљорадничким производима бити још више већа, а ту прилику не смемо пропустити. Зато је неопходно потребно да се на све могуће начине позову земљорадници да сваку стопу земље ове године посеју, како не би ни парче остало незасејано.

Зар не мислимо на то да је ове године посејано мање но прошле године! Који су то разлози, нећемо испитивати, али главно да је тако. И сад, овог пролећа, после снега, ако наступе кише, читаћемо на све стране о поплави, које ће нанети врло много штете усевима, те ће и то смањити засејану површину. Али поред тога што ће ратари посејати сваку стопу земље, потребно је да позвани упуте људе како ће повећати принос са земље, јер док друге државе са 1 ха добијају до 28 мет. центи, ми добијамо просечно 11 и по. Поред тога, ми извозимо разне производе, а заборављамо да има крајева који се слабо хране. Због слабог извоза губе се девизе, па ће нам и увоз бити мањи, а то је од неоцењиве штете по нас. Треба безусловно тражити да вештачко ђубре пољствени, како би се могло што више искористити.

Осим тога потребно би било завести рационалнију употребу оних артикала који се увозе, а нису неопходно потребни, да нам тиме девизе остану за друге потребније ствари.

Прикупљати све метале који су потребни народној одбрани, а до којих тешко долазимо. У сваком селу основати сабиралиште где ће се доносити било поклоном или на продају (старо гвожђе, кости итд.) Зар нисмо видели на очигледном примеру Господарске слоге, која је, скупљајући стари материјал, приличном сумом потпомогла зидању свог дома. Ту би могло да спада заједничко скупљање лековитог биља са школском децом, коштица од шљива, петељки од вишања и трешања, разних других отпадака, које би надлежне власти увеле у списак потребних ствари за народну одбрану.

Ето, то би, у неколико реди, био предлог који би се могао допунити предлозима других читалаца Слогине стране.

Верујем да ће многи имати још таквих, па и бољих предлога.

Било би потребно приступити послу неодложно, ОДМАХ, јер сутра већ може бити касно.

БРАНИСЛАВ ДУМИЋ
учитељ

Готова је Уредба о новој контроли цена

Београд, 13 фебруара. — ДАН је већ јавио да Министарство исхране и снабдевања ужурбано али систематски ради на Уредби о организацији снабдевања и исхране у земљи. Сада се сазнаје да је пројект Уредбе дефинитивно готов и да је послат на сагласност заинтересованим ресорним министрима.

Исто тако се сазнаје са добро обавештене стране да ће бити радикално измењени принципи који су се до сада примењивали у погледу контроле цена у земљи. Како се сазнаје, у надлежном Министарству већ је израђен пројект Уредбе о новом начину контроле цена у земљи. И овај пројект упућен је појединим ресорним министрима на мишљење и сагласност.

СИРОВЕ КОЖЕ ПРОДАЈУ СЕ ГОТОВО 50% ИЗНАД ПРЕДВИЂЕНЕ ЦЕНЕ

Београд, 13 фебруара. — У току последњих месец дана на свима домаћим тржиштима нагло је скочила цена сировим говеђим и телећим кожама. Домаћа индустрија коже може купити ову сировину једино у случају ако је плаћа изнад предвиђених цена. Тако се данас сирове говеђе и телеће коже плаћају 35—50% више него што је то предвиђено званичним ценама. Поред тога месари у унутрашњости земље почели су да се баве средствима при продаји кожа која заслужују најоштрију казну. Наиме, у сировим кожама остаје често пута и по неколико килограма меса, јер тиме добију много већу цену за кожу, пошто јој овим путем повећавају тежину.

ПРИВРЕДНЕ ВЕСТИ

ПРЕДУЗЕЋЕ Г. РУМПЕЛ А. Д. МЕЊА ИМЕ И ПОВЕЋАВА КАПИТАЛ

Београд, 13 фебруара. — Грађевинско и трговачко друштво Г. Румпел а. д. са седиштем у Београду променило је своје име и сада носи назив „Југословенско Манесман а. д.“ Исто тако одлучено је да се повећа капитал од 1 на 12 милиона динара издавањем нових 440.000 комада акција од по 25 дин. Акције гласе на доносиоца. Ово повећање главнице учињено је у циљу проширења послова, а нарочито у циљу повећања стоваришта цеви и других предмета у вези са овим производом.

ПРЕГОВОРИ ОКО УВОЗА СУНЦОКРЕТОВОГ СЕМЕНА ИЗ БУГАРСКЕ

Београд, 13 фебруара. — Познато је да смо у погледу сунцокретовог семена зависни од иностранства и да редовно увозимо знатне количине. Углавном се снабдевамо из Бугарске, па су, како се сазнаје, и ове године у току преговори који треба да нам обезбеде потребне количине сунцокретовог семена.

Према информацијама које се по ово ме питању могу добити, преговори теку повољно, те се очекује сигуран успех.

Сунцокретово семе ћемо добити у компензацију за плави камен, у којем Бугарска оскудева.

ПРОБЛЕМ СИРОВИНА ЗА ИНДУСТРИЈУ ЗА ПРЕРАДУ КУКУРУЗА

Београд, 13 фебруара. — С обзиром на проблем исхране у земљи и на проблем узгоја свиња, надлежне установе сматрају да индустрија која добија артикле искључиво путем прераде кукуруза не би требало да добије потребне количине кукуруза. На основу тога постоји врло велика опасност да ова грана домаће индустрије буде приморана да обустави рад. У почетку је било изгледа да до тога неће доћи, јер се веровало да ће бити знатних количина поквареног кукуруза. Међутим, једном анкетом утврдило се да поквареног кукуруза у последњој берби има мало.

НАША ТЕКСТИЛНА ДЕЛЕГАЦИЈА ЗА ПРЕГОВОРЕ СА ИТАЛИЈОМ ОТПУТОВАЛА ЗА АБАЦИЈУ

Београд, 13 фебруара. — ДАН је већ јавио да ће 15 о. м. почети преговори између наше текстилне индустрије и претставника италијанске текстилне индустрије по питању цена и лиферовања италијанског памучног предива за наше потребе, а за прво тромесечје о. г. На овим преговорима утврдиће се услови лиферовања контингента за поменуто време од 2 милиона кг. и цене. Наша делегација, којој је на челу г. Влада Илић, сенатор и претседник Индустриске коморе у Београду, а у којој се налазе још г.г. Сирц, Иванчић, Хоровиц, Тоболски, Ковачић и др., отпутовала је данас за Абацију.

ПРЕТПЛАТИТЕ СЕ НА ДАН!
УЗ МЕСЕЧНУ ПРЕТПЛАТУ О[illegible] 24.— ДИНАРА ДОСТАВЉАЋЕМО ВАМ, ПРЕКО НАРОЧИТИХ РАЗНОСАЧА НОВОСАДСКО ИЗДАЊЕ ДАНА У СТАН ОДМАХ ПО ИЗЛАСКУ ЛИСТА ИЗ ШТАМПЕ

НОВОСАДСКИ ЖИВОТ

БИБЛИОТЕКЕ И МУЗЕЈИ

Библиотека Матице српске отворена од 8—12 и 15—17 часова. Музеј Матице српске отворен од 11—12 часова.

*

КУДА ЋЕМО ВЕЧЕРАС?

БИОСКОПИ:

РЕКС: Симфонија Бродвеја.
ПАЛАС: Само једном се живи.
АПОЛО: Њен први рандеву.
РОЈАЛ: Радио патрола.
ОДЕОН: Плава птица.

*

БУКОВИЧКА МИНЕРАЛНА ВОДА „Књаз Милош“ Ш. Д. Б. НОВИ САД, Краља Александра 21. Телефон 20-20 и 32:42. — Код филијала: СОМБОР телефон 69. — СМЕДЕРЕВО: телефон 47. — КРАГУЈЕВАЦ, телефон 38 и ПЕТРОВГРАД: телефон 169. — РУМА телефон 39 и БЕЛА ЦРКВА тел. 10.

*

ДЕЖУРНЕ АПОТЕКЕ:

Од 8 до 14 фебруара

Апотека Гросингер Мр. Јована, Краља Петра ул. бр. 30. Телефон 27-40.

Апотека Михелс Мр. Јулија, Краља Петра II 70. Телефон 29-51.

Апотека Насл. Жигровића, Петроварадин.

—o—

РОЂЕНИ, ВЕНЧАНИ И УМРЛИ

Рођења није било.

Венчани су: Самарџија Богдан, прив. чиновник и Срђанка Сремчевић, Миленко Паринов, прив. чиновник и Мира Тот. Милорад Јовановић, градски службеник и Катарина Тот. Жарко Ђалинац, пекарски помоћник и Милка Крајач. Урош Радујков, маш. бравар и Јулка Ружић.

Умрли су: удова Магдалена Бубенхајмер, рођ. Нонеенмахер, 68 год.

БЕЗУСЛОВНО ПОГЛЕДАЈТЕ ДОСАД НЕВИЂЕН СЕНЗАЦИОНАЛАН ФЕБРУАРСКИ ПРОГРАМ у Елит-кавани

НОВОСАДСКА БЕРЗА

Нови Сад, 12 фебруара

ПШЕНИЦА: Уредбом утврђене цене.

ЈЕЧАМ бачки и сремски 555—565.

ЗОБ, бачка, сремска и славонска 405—410.

КУКУРУЗ: У смислу Уредбе о промету кукуруза 1940/41 г. повр. сув са 22% влаге 216, вештачки сушен са 14% влаге 250.

БРАШНО ПШЕНИЧНО: са подручја Дунавске бановине: франко млин, вагон или шлеп без скупног пореза на пословни промет и без врећа: 0гг 0г и грис, 723, 70% просејано хлебно 358, 85% јединачно 382.50, просто непросејано 351, кукурузно просејано 321.

МЕКИЊЕ: са подручја Дунавске бановине франко млин, вагон или шлеп, без скупног пореза на пословни промет и без врећа: пшеничне 200, кукурузне са клицама 150.

ПАСУЉ бачки и сремски бели без врећа 615—620.

КРОМПИР: славонски Ела 150—155.

Тенденција: непромењена.

МАЛА ПОЛИЦИСКА ХРОНИКА

Полиција је ухапсила Михаила Вашаша, познатог крадљивца, и Александра Арапјева, који су осумњичени да су извршили крађе у Новом Саду.

На веома свечан начин прославио јје Алмашки храм своју славу св. Три Јерарха

Као што смо јавили, Алмашки храм прославио је јуче на веома свечан начин своју славу. Већ рано ујуттру примећени су многобројни грађани и гости у Алмашкој улици, која је била препуна шатри са шећерлемама. Што је дан више одмицао, гостију је било све више, да би после свечане архијерејске литургије, коју је отслужио епископ бачки г. др. Иринеј Ћирић, уз асистенцију целокупног новосадског свештенства, закрчили улицу која је почела да одише весељем и несвакидашњом живошћу. Парови су се шетали тамо-амо, а честити домаћини су са видном радошћу посматрали младеж са својих прозора.

После подне одржано је, у препуном Алмашком храму, свечано вечерње, на коме је чинодејствовао протојереј ставрофор г. Владислав Јанкулов, а у 16 часова, после завршеног вечерња, пре шло се у велику дворану задужбине Проте Ђорђа Велића, где је на веома свечан начин извршио сечење славског колача прота г. Јанкулов са кумом славе г. Тошом Милаком, економом, и г. Јованом Ћулумом, претседником Српске православне црквене општине и Новосадске коморе. Освећењу славског колача присуствовали су бан г. др. Бранко Кијурина, шеф кабинета г. Бана г. Славко Радошевић, потпретседник општине г. др. Обрад Милутиновић, инж. г. Татић, г. Влада Вишошевић, школски надзорник, као и многи други угледни гости и угледни ратари.

Пошто су присутни поздравили г. Бана, протојереј ставрофор г. Јанкулов одржао је пригодну беседу, после чега је приређен гостима банкет. Заузимањем домаћина славе г. Глише Бајића, банкет је протекао у најбољем расположењу, а својом обилношћу увелико је утицао на расположење гостију, који су се доста касно почели разилазити.

М.

За градску апровизацију у Н. Саду Дипорис је одобрио зајам од милион динара

Као што смо јавили министар за снабдевање и исхрану г. др. Милан Протић примио је пре извесног времена претседника Новосадске општине г. др. Милоша Петровића и начелника Управног одељења Градског поглаварства г. др. Милорада Рајића. Том приликом претседник општине г. др. Милош Петровић замолио је министра г. др. Протића да се одобри за градску апровизацију већи зајам. Данас је стигао акт Градском поглаварству с којим се град извештава да је Допирос одобрио зајам у износу од милион динара на Градски уред за апровизацију.

Удружење четника прославиће свечано своју славу

Удружење четника у Новом Саду свечано ће прославити своју славу на дан Сретења Господњег, 15 о. м. Слава ће се, као и ранијих година, одржати у великој дворани „Слободе“. За кума славе примио се истакнути национални радник, пуковни у пензији, г. Живорад Богдановић, директор Бановинске штедионице.

Свечани обред резања колача обавиће се у 13 часова, после чега ће бити закуска и пријем честитања до 18 часова. Увече ће се у истој дворани одржати велика народна забава са игранком уз пријатељско суделовање војне музике, Музичког друштва, Српског народног позоришта, гђе Бебе Новаковић и г. Жике Станојевића, радио-певача.

После химне, коју ће отсвирати војна музика, биће изведен програм: поздравна реч претседника Удружења г. Владе Стојановића; Десету руковет извешће певачи Музичког друштва; „Аналфабету“ од Нушића извешће чланови Српског народног позоришта и народне песме певаће гђа Новаковић и г. Станојевић.

Затим ће се одржати игранка. Забава ће почети у 20,30 часова, а улаз је добровољни прилог.

Јованки Недић, која тврди да је крала под утицајем хипнозе Апелација је повисила казну

Апелациони суд повисио је казну Јованки Недић, коју је Окружни суд због крађа осудио на два месеца строгог затвора.

Као што је познато, Јованку Недић новосадска полиција је ухапсила због разних крађа. Она се на саслушању бранила да је те крађе вршила под хипнозом, о чему је и ДАН опширно писао.

На суђењу у Окружном суду она је добила два месеца строгог затвора, јер ју је суд нашао кривом за крађу златнине од гђе Милане Петровић. Ову пресуду Окружног суда Апелација је изменила утолико што је изречену казну повисила на шест месеци строгог затвора.

Најновије новосадске шалајке

Ала волем за банку
Да посетим игранку,
Да се знојим, док ми годи
С цуром у „Слободи“ —
шалај!

Јеси л' чула нано, ај!
Не смем више на Ченеј,
Разбојници ту су жене,
Опљачкаће мене —
шалај!

Нисам, браћо, више глуп
Да вечерам пасуљ скуп,
Најешћу се с мање трошка
Купуса футошка —
шалај!

Аб.

ДНЕВНЕ ВЕСТИ

Претседник демократске странке г. Милан Грол допутовао је данас пре подне у Нови Сад. Ту се састао са неколицином својих пријатеља. Међу осталим, посетио је и г. др. Александра Моча. У Нови Сад је дошао са чланом Главног одбора странке г. Добривојем Лазаревићем.

Државна помоћна школа и Државна школска поликлиника отварају у Новом Саду, у најскорије време школу за лечење говорних мана, муцања, тепања итд. У њој ће радити два наставника Државне помоћне школе и два лекара гг. др. Б. Никетић и др. Н. Матијевић. Заинтересована лица треба да се пријаве лично Управи Државне помоћне школе у Новом Саду, у Словачкој улици, бр. 23. Настава је у овој школи потпуно бесплатна. Могу се пријавити лица свих узраста оба пола. Почетак и место рада биће накнадно објављени.

Женско-кројачка секција Удружења занатлија у Новом Саду извештава све св[illegible] анове да ће Удружење кројача ж[illegible] одела из Будимпеште приредити моду ревију у Београду, 21 фебруара, у сали фонда Занатског дома, угао Хилендарске и Жоржа Клемансоа улице, у 8 часова увече. Улазница стаје 350 динара заједно са модним журналом који у слободној продаји стаје 250 динара. Улаз је дозвољен само правим мајсторима кројачима и кројачима женског одела, уз легитимацију Удружења занатлија.

Чист приход са Народне забаве биће уступљен Одбору за зимску помоћ

Чист приход са синоћне народне забаве, који је, као што је ДАН обавештен, изнео око 15.000 динара, биће уступљен Одбору за зимску помоћ.

Мађарске редакције повисују цене својим листовима

Јуче је у Новом Саду одржана конференција претставника мађинских дневних листова „Напло“, „Уј Хирек“ и „Регели Ујшаг“, на којој је решено да се од првог марта о. г., због поскупљења материјала, повиси цена листовима. Према тој одлуци, „Напло“ ће се од 1 марта продавати по 2 динара, „У. Хирек“ по 1.50 и „Регели Ујшаг“ такође по 1.50 динара примерак.

РЕГИСТРОВАЊЕ УВОЗНИКА КОЖЕ, КРЗНА, КАУЧУКА И ГУМЕ И ИЗВОЗНИКА СТОЧНЕ ХРАНЕ

Трговинско-индустриска и занатска комора у Новом Саду саопштава да 15 о. м. истиче рок за регистрацију увозника следећих артикала: сирове и суве коже, чињене коже и израде од њих, крзна и израде од крзна, коре за чињење, екстракта и материјала за штављење кожа, каучука непрерађеног и пречишћеног, гума за аутомобилске точкове, и цеви и омотача за пнеуматике.

Према томе, сви увозници који намеравају да и даље увозе наведене артикле дужни су да најдаље до 15 о. м. закључно поднесу молбу за регистрацију непосредно Дирекцији за спољну трговину у Београду.

Комора надаље скреће пажњу заинтересованим извозницима да рок за регистрацију извозника сточне хране истиче 15 о. м. До означеног дана морају лица која желе да се баве извозом овог артикла да поднесу Дирекцији за спољну трговину молбу за регистрацију

АПОЛО

Најбољи и највећи филм
Дине Дербин

Њен први рандеву

ОДЕОН

Фантастична сензација
у техниколору

Плава птица

Ширли Темпл

РОЈАЛ

Сензационална борба између
полиције и гангстера

Радио патрола

II завршни део

РЕКС

Раскошни музички филм

Симфонија Бродваја

Нузпрограм колорисан кратки филм
КРИК МОДЕ

ПАЛАС КИНО - Поштанска 7

Премијера америчанске комедије

Само једном се живи

Ајрен Дан, Дуглас
Фербанкс млађи

Градски биоскоп Суботица

ВЕЛИКА САЛА
БУБЊЕВИ-ДУЖ МОХАВКА
Клодет Колбер
ГОРЊА САЛА
ЗАМЕЊЕНИ ЧОВЕК
Киш Ференц

СПОРТ

Пред лигашки реванш-меч између Новосађана и Сарајлија

Пожртвовани и оштри тим сарајевске Славије претстављаће у недељу опасног такмаца Војводини

Новосађани с приличном нервозом и нестрпљењем ишчекују први старт свога лигашког претставника, који у недељу треба да се бори за бодове. Истина, Војводина је у досадашњим сусретима показала, с једним изузетком, углавном добру и солидну кондицију, тако да с те стране не би требало да буде бојазни, али и поред свега тога, и поред свих досада постигнутих успеха у припремама, утакмица са сарајевском Славијом не очекује се без извесне стрепње.

Противник Новосађана је сам по себи опасан такмац, будући да Славија, и поред јесењих неуспеха, због своје познате оштрине увек претставља противника, толико јаког, да ће сваки тим који с њом ступи у борбу, морати да буде стопроцентно опрезан да не би претрпео неуспех. Сада је Славија нарочито загонетан противник због тога, што се о њој за све време зиме није скоро ништа чуло, тако да о њеној форми с којом ће поћи у лов на бодове знају, свакако, само најужи кругови Сарајлије. Претпоставка је услед тога, да се Славија марљиво, али не бучно, припремала за нову лигашку сезону и да баш због те своје непознате, загонетне форме може да буде врло опасна. Рајлић и другови нису за потцењивање...

Војводина, стога, баш зато што јој је ово прва борба, неће смети да учини погрешку и да, с обзиром на досадашње лаке успехе узме ствар олако и уђе у борбу ма и са труном потцењивања. Друго су пријатељске утакмице, а друго лигашке борбе са рутинираним противницима. Код сусрета са Славијом тим пре треба отворити очи, јер као што је Војводина успела усред Сарајева да јесенас изненади Славију победом од 3:2, тако исто ће и Сарајлије настојати да се овом приликом реванширају, поготово стога што имају мало бодова.

Питање састава тима Војводине за ову утакмицу као и тактике која би се с обзиром на продорност Рајлића требало да примени, јесте основно питање успеха. Ако се ту правилно поступи, Војводина би у том случају ушла у борбу са знатним преимућствима од свог противника.

меч и — доживели не мало изненађење. Утакмица је завршена са 27:0 у корист Енглеза!

Тек после утакмице Немци су сазнали, да се код противничког тима ради о комплетном резервном тиму славне Астон Виле. Сви ови играчи су се, наиме, на почетку рата заједнички дали уврстити у исту војну јединицу, те су приликом пада Денкерка заједно били заробљени.

У недељу се игра треће коло Хрватске лиге

Најважнији сусрет овог кола је меч Грађански-ХАШК

У недељу, 16 о. м., одиграће се треће коло утакмица за првенство Хрватске лиге. Сусрешће се ови противници:

У Загребу: ХАШК—Грађански и Конкордија—Славија (В);

у Сплиту: Хајдук—Железничар;

у Осеку: Славија—Сплит, и

у Сарајеву: САШК—Бачка.

Најпривлачнији меч овог кола биће свакако сусрет ХАШК—Грађански, поготово услед наглог успона ХАШК-а, који је прошлонедељном победом од 9:1 над осечком Славијом поново крочио ближе водећим клубовима.

—o—

У пару реда...

Спортске вести са свих страна

Бокс-меч у Новом Саду приређује у недељу по подне Б. ш. „Војводина". На програму су занимљиви сусрети београдских и новосадских боксера.

Калтенбах, познати лакоатлетски тренер, који је извесно време тренирао београдске, и новосадске лакоатетичаре, ускоро ће преузети тренирање Загрепчана.

Вили Шипош се понудио „плавима" да појача њихове редове.

Хрватски ногометни савез упозорио је све подручне потсавезе, да најкасније до 13 маја морају бити познати њихови прваци, ради одређивања термина квалификационих утакмица за лигу.

ПОСРЕДНИЧКА КАНЦЕЛАРИЈА „Репортер"
Нови Сад, Вилсонов трг 7
(Поред Главне поште)
Тел.: 25-37
Посредује код купопродаје некретнина.
Добра прилика: Кућа нова, на два спрата са добром рентом, у строгом центру града Дин. 620.000·—. Више мањих и већих кућа и градилишта.

Спортске занимљивости

Како су ових дана енглески фудбалери „гостовали" у Немачкој

Загребачке „Новости" објавиле су ову збиља занимљиву вест.

Војници-стражари једног заробљеничког логора у Источној Немачкој нису, изгледа, заборавили оне дане пре рата, када су фудбалски сусрети између енглеских и немачких фудбалера били уобичајени. Позвали су стога заробљене енглеске фудбалере из логора на један

РЕКЛАМА ЈЕ УВЕК ПОТРЕБНА
ЗАТО ОГЛАШУЈТЕ
у »ДАН«-у

Власник за ДАН д. д.: ЛАЗАР АТАНАЦКОВИЋ, Краља Петра I, 9.
Ротациона штампа: ДАН д. д., штампарско-издавачко предузеће, Краља Александра 7

У издању ДАНА изишла је из штампе прва свеска библиотеке „Војводина данас"

КОМУНАЛНИ ПРОБЛЕМИ ВОЈВОЂАНСКИХ ГРАДОВА

од д-ра Владимира Маргана

У овој актуелној студији износе се важни комунални проблеми наших градова у Војводини, и то:

ПОПУЛАЦИОНА ПОЛИТИКА (Територија и насељеност — Популација и бројно стање — Становништво по народностима — Друштвена структура — Индустријализација и опадање наталитета — Уплив градова на друштво).

ЧИНОВНИЧКО ПИТАЊЕ (Значај чиновничког позива — Његов значај за привреду — Чиновник и друштво — Улога његова у држави — Бројно стање чиновника — Лични и материјални издаци — Месечне плате)

ФИНАНСИСКИ ПРОБЛЕМ (Историска прошлост градских финансија — Имовно стање војвођанских градова — Пореско оптерећење наших градова — Приходи градских општина — Расходи градских општина)

Ову прву студију о комуналним проблемима војвођанских градова треба да набаве сви они који се интересују за комуналну политику. Студија обухвата 4 и по штампана табака, а у њој су први пут објављени многи занимљиви подаци, резултати дугогодишњег рада др. Владимира Маргана. Цена књизи је само 20 динара.

Поручите још данас ову актуелну књигу код администрације ДАНА, Нови Сад, Краља Александра ул. 7. На чековни рачун администрације ДАНА код Поштанске штедионице у Београду, бр. 58.460 дозначите Дин. 20, па ће Вам се књига доставити поштом о трошку администрације. Књига се добија и у новосадској књижари „Славија", Пашићева ул., 5, као и у другим бољим књижарама.

Мали огласи

ЗОРА

витамин-хормон полумасни крем подмлађује и даје кожи свежину. Парфимерија „ЗОРА", Нови Сад, Танурџићева палата, телефон 34-17. (530)

БЕСПЛАТНО

може свако добити отпатке цигље, шљаку на цигљани Будишин Јоце, Студени Дол, Петроварадин. (522)

ПАЛАТА

просспратна, са више станова, локала и биоскопом у згради. Годишња рента 294.000 динара. 5,000.000 динара.

55 ЈУТАРА

првокласна бачка оранице, поред друма, удаљена од Србобрана 10 км. По јутру 30,000 динара.

ВИЛА

од три собе, на морској обали, са баштом од 700 кв. м. и племенитим воћем. 200.000 динара.

Горе наведене некретнине продаје: АГЕНЦИЈА МИРКОВ ДУШАН, Краља Петра I, бр. 3, Нови Сад, тел. 29-51. (554)